

Izhaja vsako sredo. Naročnina: letno 30 Din, polletno 15 Din, za inozemstvo letno 50 Din. Inserati po tarifi. Pismenim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Rokopisi se ne vračajo. Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in uprava je v Ljubljani v Kolodvorski ul. št. 7. Telefon inter. št. 32-59. Račun pri poštni hranilnici št. 14.194.

Pijavke

V zadnji proračunski razpravi so naši poslanci opozarjali vlado na nevzdržne razmere in na neverjetno prakso, ki se je kar čez noč udomačila na prisilnih dražbah v naši deželi. Takrat so omenjali slučaje, ki kriče kar do neba:

Ta beseda pa — žalibog — ni postala meso, ampak jo je odnesel veter mimo ušes tistih, katerim je veljala. Če bi bila tista beseda kaj zalegla, ne bi več doživljali slučajev, ki bijejo vsaki človeški pameti v obraz.

Na prisilno dražbo pride n. pr. posestvo, vredno med brati 100.000 dinarjev. Lastnik ne more plačati pri najboljši volji svojih obveznosti, bodisi javnih ali zasebnih in sledi prisilna prodaja. Prisilnih prodaj tudi najbolj obziren človek ne more preprečiti; pač pa se da z nekoliko dobre volje preprečiti, da se prodajajo posestva v brezenje. Ali se ne pravi: prodati 100.000 dinarjev vredno posestvo za kakšnih 25 do 30 tisoč dinarjev dotičnega lastnika gospodarsko uničiti? Z gospodarskim uničenjem dolžnika pa je uničena vsaka njegova plačilna zmožnost tudi za bodočnost!

Kar se dogaja kmetom, to se dogaja na drugi strani tudi trgovcem in obrtnikom: enemu in drugemu se prodaja njegovo premoženje v brezenje, na veliko škodo državne blagajne same!

Prej, v Avstriji, je bilo tudi tako, da si lahko kupil na javni dražbi cel grunt magari za 1 goldinar, če ni nihče dražil. Posledica tega je pa bilo silno razkosavanje zemljišč, ker so razni oderuški špekulanti za sramotno nizko ceno kupljena posestva parcelirali in parcele za silno drag denar prodajali zemlje žejnim kmetom. Zaradi večnih parcelacij in vedno novih prisilnih prodaj pa je silno padal kmetijski kredit in posojila na zemljišča so bila vedno težja. To je končno le pripravilo dunajsko vlado do tega, da je izdala zakon, po katerem se pod neko določeno ceno ni smelo nobeno zemljišče prodati. Ta zakon je bil dober in dela nekdanji avstrijski finančni upravi vse čast.

Omenjeni avstrijski zakon pa je imel še neko drugo dobro posledico: zadel je v živo tiste vaške oderuhe in pijavke, ki so bogateli na račun po nizki ceni kupljenih, a za drag denar prodanih zemljišč. In ker so se baš v tisti dobi začele razvijati tudi posojilnice, je oderuštvo pri nas skoraj odklenkalo.

Danes pa se število teh nevarnih pijavk v naši deželi zopet silno množi. Ti ljudje — če zaslužijo to ime — čakajo na vsako prisilno prodajo kakor jastrebi na mrhovino, ker vedo, da pomeni vsaka prisilna prodaja zanje težke tisočake dobička. Na čegav račun gre ta dobiček, to te ljudi nič ne briga.

Zato pa upravičeno zahtevamo od državne uprave, da napravi v tem oziru red, ker ga lahko naredi! Če nam država ne more dvigniti n. pr. lesnih cen, ji tega ne zamerimo, ker vemo, da zaradi tega ne more začeti kakšne vojske; kar pa državna oblast lahko naredi doma, to pa mora storiti, ker je to njena dolžnost!

Krvavi dogodki v Avstriji

Kancler dr. Dollfuss ubit. — Upori po celi Avstriji

Pretekli teden je priklopila silna politična napetost med vladnimi in opozicijskimi političnimi skupinami v Avstriji do vrhunca: skupina narodnih socialistov (hitlerjevcev) je udrla 25. julija, preoblečena v vojaške uniforme, v palačo zveznega kanclerja, kjer so zarotniki kanclerja dr. Dollfussa v navzočnosti ministra za javno varnost majorja Fey-a s strelci težko ranili, da je čez nekaj ur umrl.

Akcija narodnih socialistov je bila skrbno pripravljena, kar je razvidno iz tega, da je upor istočasno izbruhnil skoraj po vseh avstrijskih mestih. Uporniki so zasedli povsod važna javna poslopja. Bili so tudi dobro oboroženi, tako da je morala vlada mobilizirati skoraj vso svojo oboroženo moč, da je uporniško gibanje zatrla.

Posebno hudi so bili boji med obema skupinama na Tirolskem, na Koroškem in na gorjem Štajerskem, kjer je prišlo do prave bitk s topovi in s strojnimi. Uporniki so se branili z vso trdovratnostjo, dokler se niso morali udati premoči vojaštva. Boji so zahtevali na obeh straneh na stotine mrtvih in težko ranjenih.

Sumljiv mir

Zaenkrat vlada v Avstriji zopet mir, a kakor kažejo razni znaki, je ta mir samo navidezen in začasen. Kakor narodnih socialistov niso preplašili prej nobeni še tako ostri ukrepi vlade »proti rušilcem miru in red«, tako tudi sedaj »proti rušilcem miru in red«, tako tudi sedaj ni verjetno, da bi jih oplašila proglasitev »nagle sodbe« in ustanovitev posebnega vojaškega sodišča. Zato pa tudi vse velesile, zlasti pa sosedne države, opazujejo in zasledujejo dogodke v Avstriji z veliko skrbjo.

Mnenje tujih držav

Po vsem civiliziranem svetu je vzbudil umor avstrijskega kanclerja velikansko pozornost in vsa evropska javnost kaže s prstom na Nemčijo, ki jo dela ves svet za ta zločin moralno odgovorno. Posebno ostro nastopa proti Nemčiji Italija, ki je za vsak slučaj mobilizirala močne vojaške oddelke na avstrijski meji, baje okoli 150.000 mož, oglašata pa se tudi Francija in Anglija z zahtevo, da je treba v Avstriji napraviti red in da je treba z združenimi močmi zavarovati neodvisnost Avstrije.

Stanovska kmetška organizacija v Bolgariji

Od 18. maja dalje imajo v Bolgariji diktaturo, ki se opira predvsem na pomoč armade. Že takrat pa, ko je nova vlada prevzela državno krmilo v svoje roke, so ljudje ugibali, ali se bo ta diktatura spremenila v fašizem po italijanskem ali nemškem vzoru, ali pa bo samo prehod v novo, boljšo in čistejšo demokracijo.

Stara demokracija je namreč vsled svojih strankarskih izrastkov tudi v Bolgariji popolnoma odpovedala in je pritirala državo skoro na

Držanje Nemčije

Odpor velesil v Nemčiji ni ostal brez posledic. Nemčija, ki je danes sprta skoraj s celim svetom, mora z javnim mnenjem vsega sveta le računati in zato se skuša oprati in popraviti, kar se še da popraviti. Hitler je takoj odpoklicaval nemškega poslanika na Dunaju in imenoval na njegovo mesto svojega podkanclerja von Papena za zastopnika Nemčije na Dunaju, z nalogom, da uredi sedanje napeto razmerje med obema državama.

Imenovanje von Papena pa je evropsko javnost še bolj razburilo, ker je svet prepričan, da bo gladki von Papen nadaljeval staro nemško politiko, da se Avstrija združi z Nemčijo, a ne z atentati, ampak z diplomatsko lokavostjo.

Čudne domneve

Veliko pozornost je vzbudil tudi poskušen samomor avstrijskega poslanika v Rimu dr. Rintelena, ki pa je že okreval. Ta je prihital takoj na Dunaj, ko se je pričel upor, ker je upal, da bo on novi predsednik vlade s pomočjo upornikov. To se pravi, da je mož za uporniške načrte dobro vedel.

Sumljivo je tudi držanje ministra za javno varnost Fey-a, ki ga uporniki niso umorili, čeprav so ga imeli prav tako v svoji oblasti kakor umorjenega kanclerja. To znači, da je tudi med vladnimi skupinami v Avstriji mnogo gnifega in zato je danes še težko uganiti, kako se bodo razmere v Avstriji razvijale v bodočnosti.

Nova vlada

Komaj teden dni po umoru kanclerja dr. Dollfussa so na Dunaju sestavili že novo vlado s kanclerjem dr. Schuschniggom (Sušnik) na čelu.

Novi kancler je znan kot visoko izobražen, a tudi jako energičen mož, ki bo vodil avstrijsko politiko popolnoma v duhu dr. Dollfussa.

Begunska taborišča

Kakor hitro je vlada zatrla upor na Koroškem in Štajerskem, so pribežali številni begunci iz Avstrije v Jugoslavijo. Nekateri so prekoračili mejo tudi z orožjem, ki so jim ga naše oblasti seveda takoj odvzele, ljudi pa so odpravili v begunska taborišča v Varaždinu, Bjeļovaru in Požegi.

rob propada, če ga ne bi bili ustavili pošteni ljudje, ki so se zbirali v krožku »Zvenoz (veriga)«. Ti možje so spoznali, da tako, kakor je šlo, ne more dolgo naprej. Strankarske strasti so bile tako razpaljene, da od samih strankarskih prepričanj nihče več ni videl celote — državo. Vsaka stranka je smatrala, da se mora država podrediti stranki, ki edina da ima pravico razpolagati z državo in z njeno upravo in z njenimi dohodki, nihče pa ni hotel nič več slišati

o tem, da je prva in glavna naloga vsake stranke služiti državi.

Danes pa se že kažejo znaki, da v Bolgariji ne nameravajo uvesti fašistične diktature, ampak da se le pripravljajo na novo demokracijo. Za to pa je treba ljudi šele vzgojiti, da ne bodo znova padli v stare politično-strankarske zablode, ampak da bodo »demokracijo« tudi razumeli.

Da doseže ta svoj cilj, namerava nova vlada predvsem organizirati v novem duhu kmete, ki so tudi v Bolgariji steber države — saj jih je nad 80 odstotkov vsega prebivalstva! Bolgarski kmetje so bili — kakor žalibog pri nas tudi! — doslej razcepljeni na veliko število političnih skupin, ki so se klale med seboj na življenje in smrt — čeprav so bili vsi skupaj samo kmetje, ki so jih tlele enake težave in bi jih morali skupni kmetijski interesi samo družiti, ne pa da jih različni »idejno-politični« šlagerji razdvajajo. Nova bolgarska vlada pa stremi za tem, da združi bolgarske kmete v eno samo celoto, ki bo zastopala kmete ne samo gospodarsko, ampak tudi politično. Torej nekako po primeru češke agrarne stranke, tako da bolgarski kmet ne bo le odločeval o svojih gospodarskih potrebah v kakšni stanovski organizaciji, ampak da

bo svojim gospodarskim zahtevam lahko dal podarek tudi s svojo politično močjo.

Jedro nove organizacije pa tvorijo že danes mladinske kmetijske organizacije, na katere se vlada v prvi vrsti opira. Vlada namreč dobro vé, da je s starimi ljudmi, ki so zrastle v starih nazorih, velika težava. Stari možgani se težko navadijo novega mišljenja, dasiravno so tudi v tem oziru častne izjeme, in starim politikom ne gre rado v glavo, kako bi jutri moglo biti nekaj drugače kakor pa je bilo prej ali kakor je danes. Ko bo pa sedanja in bojoča mladina dorastla in stopila na mesto starega rodu, bo bolgarski kmet vse drugače vzgojen in takrat bo prišla doba nove demokracije tudi za Bolgarijo.

Kdor pazljivo zasleduje razvoj političnih razmer v Bolgariji, jih mora nehati primerjati z našimi razmerami. Ali ne bi bil sličen razvoj, zlasti kmetov, pameten in koristen za kmete tudi pri nas? Ali ne bi bilo tudi pri nas lahko marsikaj drugače, če bi držal kmet s kmetom, namesto da se kmetje med seboj koljejo v različnih političnih organizacijah na veliko veselje svojih nasprotnikov? Bog daj, da bi vsaj naš mladi kmetijski rod imel več smisla za kmetisko skupnost, kakor pa ga je pokazal razdvojeni in gospodarsko in politično razcepljeni stari rod

Jzvoz našega sadja

Iz Maribora poročajo:

Sporazumno z Združenjem sadnih trgovcev in izvoznikov in Kmetijsko družbo je sklicala Priv. izvoz. družba v Beogradu v soboto dne 28. t. m. v Mariboru sestanek interesentov, na katerem so se pojasnile glavne smernice za izvoz jabolk v Nemčijo, in sicer za ono količino, ki je s trgovinsko pogodbo z Nemčijo kontingentirana. Pripominjamo, da se je letos že pričel izvoz zgodnjih jabolk v Nemčijo pod normalnimi pogoji, ki pa zaradi visoke carine ni prinesel izvoznikarjem nobenega dobička, nekaterim pa celo občutno škodo.

Na željo Priv. izvoz. družbe se je ustanovil v Mariboru poseben sindikat interesentov, da bi se izkoristil razpoložljivi kontingent kar najbolje. Izvoz se bo vršil po tem sindikatu tako, da bodo lahko sodelovali vsi člani Združenja sadnih trgovcev in eksporterjev. V sindikatu se nahajajo tudi predstavniki Kmetijske družbe, ki ji je poverjena naloga, da štiti interese producentov ter doseže zanje boljše in odgovarjajoče cene. Kakor smo izvedeli, se nahaja v sindikatu 8 izvoznikarjev in trgovcev, ki so izbrani iz vrst Združenja sadnih trgovcev. Sindikat je že imel svojo sejo, na kateri so se stavili predlogi, po katerih se bo izvršila organizacija izvoza. Pričakuje se, da se bo v par dneh dosegel s Priv. izvoz. družbo sporazum glede načina, kako se kontingentirane količine jabolk izvozijo.

Obveznice vojne škode

Iz Beograda javljajo uradno: »Spričo pojavljajočega se krivega tolmačenja nekaterih določb pravilnika o zamenjavi obveznic 2 in pol odstotne državne rente za vojno škodo, ki ga nekateri širijo s tendenco, da se zniža vrednost starih obveznic vojne škode, opozarja oddelek za državne dolgove in državni kredit lastnike starih obveznic, da se vredne prav toliko kakor nove in da jih naj ne prodajajo po nižji ceni, ker ni točno, da bi se stare obveznice zamenjavale samo do 1. avgusta t. l.

Iz teh razlogov razglašajo oddelek za državne dolgove in državni kredit:

1. Čeprav je v interesu lastnikov, da svoje stare obveznice izročijo v zameno še pred 1. avgustom 1934, ker lahko od tega dne že spravijo obresti kuponov novih obveznic, ali pa vsaj pred 1. septembrom t. l., da bodo mogli z novimi obveznicami sodelovati pri zrebanju serij in števil novih obveznic, ki se bo vršilo 1. septembra t. l. — naj lastniki obveznic vendarle ne pozabijo, da se zamenjava starih obveznic za nove vrši še po teh datumih celih pet let, to je do vštetelega 31. julija 1939.

2. Stare obveznice vojne škode morajo sprejeti v kavcijo, depozit, zalog ali kakorkoli drugače vsi državni uradi in samoupravna telesa do vštetelega 31. julija 1934, od 1. avgusta 1934 dalje bodo pa uradi smeli sprejemati samo nove obveznice vojne škode. Starešine državnih in samoupravnih uradov bodo odgovarjali po zakonu, če bi do vštetelega 31. julija t. l. odklonili prevzetje starih obveznic te rente v kavcijo, zalog, depozit ali kakorkoli drugače.

3. Ker se od 1. avgusta t. l. dalje stare obveznice vojne škode lahko samo še zamenjajo, se od tedaj ne smejo več nahajati v depozitu, kavciji ali kakorkoli drugače ne v državnih ne v samoupravnih uradih, temveč jih je treba takoj popisati in po pravilniku o zamenjavi obveznic loterijske 2½ % državne rente za vojno škodo izročiti najbližnji davčni upravi ali pa poslati v zamenjavo oddelku za državne dolgove in državni kredit.

4. Davčne uprave bodo sprejemale stare obveznice v zamenjavo vse mesece julij, avgust in septembra t. l., pa tudi pozneje, dokler drugače ne ukrene oddelek za državne dolgove in državni kredit.

Za gospodarsko obnovo naše države

Ko so po manifestu z dne 6. januarja 1929 nehale toliko pogubne, medsebojne borbe in je zavladovala misel za skupno koristno delo, smo šele občutili, da smo si prilično blizu in da ne maramo nikdar več nazaj v razdobje žalostnega političnega življenja. Zbrali smo se z isto željo, da odstranimo vse, kar je slogi, bratstvu, ljubezni in boljši bodočnosti vseh nas v škodo; toda ni bilo vse tako, kakor smo si želeli; nekateri le niso mogli pozabiti preteklosti, ki jim je pri našala osebne koristi; za rešitev gospodarskih in socialnih problemov naših dni niso nikdar pokazali nobenega interesa.

Težki dnevi so pred durmi in naša dolžnost je, da se združimo za rešitev gospodarskih in socialnih vprašanj in da manifestiramo in delamo brez izjeme neumorno tam, kjer nas domovina rabi; v bodočnosti ne smemo s prekrižanimi rokami gledati in pričakovati čudežev niti od državne oblasti, niti od drugod; kajti državljani tvorimo državo; in če smo dobri državljani in hočemo nam in našim zanamcem le dobro, potem moramo radikalno iztrebiti vse nasprotnike naših stremiljenj; le na ta način bomo gospodarsko krizo združeni in brezpogojno solidarni prebrodili. Predvsem moramo skrbeti za to, da dobijo kmetijski proizvodi čim ugodnejšo ceno in da postane kmet spet oni gospodarski čimtelj, ki je bil vedno osnova vsakega normalnega gospodarskega življenja; v tem smislu treba urediti vprašanje koristnih in ugodnih trgo-

vinskih pogodb z vsemi, za nas v poštev prihajajočimi državami; potruditi se moramo, da najdemo nova tržišča za kmetijske proizvode in da dosežemo ugodne cene; kajti le na ta način lahko popravimo v gotovi meri naše gospodarsko stanje. Končno moramo vsi podnašati žrtve za dosego tega cilja in te žrtve moramo pravično razdeliti na vse sloje in vsak izmed nas se mora tega zavedati in po svojih močeh in sredstvih to akcijo za blagor celokupnosti tudi vsestransko podpirati.

Ob tej priliki ne smemo pozabiti perečega in nujnega vprašanja, t. j. znižanje obrestne mere; urediti, odnosno reorganizirati treba naše bančno in hranično poslovanje in z uredbo zasigurati in povrniti zaupanje v naše denarne zavode. Splošne cene moramo približati cenam kmetijskih proizvodov, t. j. najti moramo normalno in zdravo razmerje med cenami kmetijskih in industrijskih produktov; v tem smislu treba oblastveno določiti cene tvorničnih proizvodov, predvsem karteliranih tvornic.

Končno mora vsakomur biti pred očmi, da je naš narod kmetijski narod; radi tega se mora povsod in vedno skrbeti, da se ohrani in vsestransko podpre, t. j. da se mu zboljša njegov kulturni, gospodarski in socialni položaj. Saj na kmetu počiva naša, s krvjo in težkimi žrtvami priborjena država; kmetijski narod jo je ohranil v najtežjih trenutkih. Zato je kmet naša moč in naša nada.

Največja iznajdba — če je res

Ameriški in po njih tudi drugi časopisi — javljajo, da je naš jugoslovanski rojak Nikola Tesla, ki živi že dolgo let v Ameriki, in o katerem trdijo, da prekaša kot elektrotehnik celo pokojnega Edisona, iznašel aparat, s katerim je mogoče pošiljati neke vrste radio-žarke tudi v velike daljave. Ti radio-žarki so pa tako močni, da lahko v eni sekundi uničijo na 90 kilometrov daljave vsa živa bitja, na katere zadenejo, od človeka pa do najmanjše živalice. Žarki so nevidni in neslišni in tudi njihovega pravca, odkod prihajajo, se ne da ugotoviti; ne zavira jih pa baje nobena snov, tako da se jih ni mogoče ubraniti.

Razumljivo je, da se za to iznajdbo zanimajo zlasti vojaški krogi. Angleški listi pišejo, da bolj nevarnega orožja človeški um še ni iz-

našel. S temi žarki se dajo uničiti vsa letala in vse vojne ladje in tudi največja in najboljša oborožena armada je proti njim brez moči. Država, ki bi imela to orožje, bi lahko mirno napovedala vojno vsemu svetu in bi zmagala v vsakem slučaju.

Nikola Tesla pa je ameriškim časnikarjem izjavil, da svojega aparata za pridobivanje »smrtnih žarkov« ne bo nikomur prodal, najmanj pa v vojne svrhe. Pač pa bo svoj izum izročil Društvu narodov, da bo služil samo v znanstvene namene.

Tako poročajo ameriški časopisi. Ni pa gotovo, če je vse to tudi res. O »smrtnih žarkih« so namreč časopisi poročali že večkrat, a doslej so se še vsa taka poročila izkazala za neresnična in pretirana.

† don Franjo Bulić

V Zagrebu je umrl v noči od 30. na 31. junija eden najpomembnejših naših zgodovinarjev.

Don Franjo Bulić je bil rojen v Splitu dne 4. oktobra l. 1846. Študiral je na Dunaju zgodovino in starinoslovje. Kot zgodovinar si je pridobil svetoven sloves, zlasti po svojih odkritjih v palači rimskega cesarja Dioklecijana, v katere obzidju je danes zgrajen Split.

V Zagreb se je prišel zdraviti zaradi kamčkov v želodcu. Operacija je potekla ugodno. Kmalu pa mu je oslabilo srce, da je zatislil svoje oči za vedno.

Lep dohodek tujkega prometa

V Ljubljani vodijo dokaj natančno statistiko tujkega prometa. Za letošnje prvo četrtletje izkazuje statistika dohod 8994 tujcev, ki so plačali 35.725 prenočnin. V drugem letošnjem četrtletju pa je bilo 40.703 prenočnin. Če računamo za vsakega tujca na dan vsaj po 100 Din, vidimo, da je dobila Ljubljana samo od tujkega prometa v prvi polovici letošnjega leta skoro 10 milijonov dinarjev.

† General Rudolf Maister

Letos na spomlad — 29. marca — se je vsa Slovenija spominjala s hvaležnostjo in s ponosom 60-letnice našega narodnega junaka, generala Rudolfa Maistra. Dasiravno smo vedeli, da ni popolnoma trden in zdrav, vendar takrat ni nihče pričakoval, da bo par mesecev kasneje zatislil svoje oči — za vedno...

Rudolf Maister je bil rojen 29. marca leta 1874. v Kamniku. Ljudsko šolo je obiskoval v Mengšu in v Kranju, nižjo gimnazijo v Kranju, peti in šesti razred gimnazije pa v Ljubljani. Nato je šel na Dunaj v kadetno šolo, iz katere se je vrnil leta 1894. kot kadet v Ljubljano k domobranskemu polku. Kot častnik je služboval po tedanji navadi v najrazličnejših garnizijah, v Ljubljani, Celovcu, Przemyslu, Gradcu in nazadnje v Mariboru, kjer je preživel tudi svoja zadnja leta.

Pokojni Maister tudi kot častnik ni nikdar zatajil svojega slovenskega pokolenja. To je pomenilo v nekdanji avstrijski armadi mnogo, kajti avstrijska uniforma je poznala samo »avstrijsko« mišljenje. V Ljubljani si ga videl v njegovem prostem času vedno le v narodni družbi, a tudi v službi je bil kjub vestnemu izpolnjevanju svojih stanovskih dolžnosti slovenskim vojakom vedno skrben in dober poveljnik in voditelj. Svojo narodno zavest pa je pokazal tudi v tujini in kjerkoli je mogel, si je poiskal svojo domačo družbo, kjer ni bil samo avstrijski častnik, ampak tudi zvest tovariš in prijatelj. Še v Gradcu, kamor so ga bili med vojno premestili zaradi njegovega »sumljivega« držanja, se je pokazal vedno in povsod zavednega Slovenca, ki je šel tedaj v Gradcu bivajočim slovenskim vojakom vedno na roko.

Proti koncu vojne je bil premeščen v Maribor, kjer je prevzel poveljstvo črnovojniškega okrožja. Tu se je pričelo zanj njegovo največje delo. Bistro je videl, kaj se pripravljajo, in pripravil se je dobro tudi on, da reši iz avstrijskih razvalin vse, kar se je dalo rešiti za bodočo Jugoslavijo. Okrog sebe je zbral malo četo zavednih slovenskih častnikov in vojakov — skupaj komaj 100 mož, s katerimi je 1. novembra leta 1918. zasedel Maribor. S to začasno zasedbo pa njegova naloga še ni bila rešena. Maister je zbral okrog sebe vedno nove vojake, s katerimi je komaj teden dni kasneje razgnal »nemško brambo« v Mariboru, potem pa prodiral do Špilja in tako zagotovil Jugoslaviji današnjo severno državno mejo na bivšem Štajerskem. Vojaško poveljstvo je obdržal general Maister v svojih rokah vse dotlej, dokler ga ni prevzel general Smiljanič.

Komaj pa je bilo delo na Štajerskem, vsaj

Ono pere tako prizanesljivo,
ker je blago

Nedostojen boj

Napačne številke »Domoljuba« — Laž ima kratke noge

V slovenski politiki je laž igrala vedno jako veliko vlogo. Mogoče so razne laži bile izrečene ali napisane »v dobri veri«, kakor pravimo; mogoče (in tudi prav verjetno je to) pa so bile napisane dostikrat tudi nalašč in vedoma in hote, z edinim namenom nasprotniku škodovati. Ta način politične borbe — z lažjo in z obrekovanjem oseb je bil pri nekdanji politični podivjanosti in strankarski zagrizenosti sicer razumljiv, a nikdar no opravičljiv, kajti laž je in ostane vedno laž!

Tako zavestno laž je zagrešil pretekli teden »Domoljub«, ko je navisal v članku pod naslovom »Kje vzeti denar«, trditev, da gre iz naše države na leto v inozemstvo 500 milijonov dinarjev za »maže, s katerimi si mestne ženske pudrajo svoje obraze«. Navaja pa še »natančnejše« številke: mi izdamo na leto v inozemstvo samo za šminke 240, za kreme in pudre 180, za dišeče vode in slično 60 in za ustno rdečilo 8 milijonov dinarjev. Če bi na ta luksuz, nadaljuje »Domoljub« pobirali 100-odstotni davek, bi država dobila več kakor znaša vsa zemljarina (ki znaša 460 milijonov na leto) in kmetom in obrtnikom bi bil davek lahko močno znižan.

Ne vemo, kje je »Domoljub« zgoraj omenjene številke pobral. Mogoče jih je kje prepisal, v dobri veri, da so ti podatki točni. Če pa jih je kje prepisal, bi jih bil pač moral nekoliko prekontrolirati na podlagi uradnih podatkov. Naše ministertvo za trgovino izdaja namreč letna poročila — o uvozu in izvozu pri nas in tam stoji, da smo »pudrov, šminke, pomad in drugih sredstev za lepote« lani uvozili le za 1.576.315 dinarjev, ne pa za 500 milijonov dinarjev, kakor to trdi »Domoljub«. V celoti smo za vsa lepota izdali lani v inozemstvo komaj 2 milijona dinarjev!

Seveda je ves ta uvoz tudi že zdavnaj primerno obdavčen: carina, prometni davek, luksuzni davek itd. predstavljajo več ko 100-odstotno obremenitev teh predmetov!

Nočemo »Domoljuba« naravnost dolžiti, domnevamo pa le lahko, da je zasledoval z objaro omenjenih številke kakšen svoj poseben namen. Če je hotel s tem hujskati kmete na meščane ali pa hujskati kmete proti sedanji vladi, je svoj namen v obeh slučajih temeljito zgrešil, ker zavračajo uradne številke njegovo trditve prav temeljito. Če hoče nastopati proti meščanom ali pa proti vladi, si mora izbrati pač drugo orožje in drugačne dokaze in trditve, z napačnimi navedbami pa ne bo daleč prišel.

v glavnem, končano, je obrnil Maister svoj pogled na Koroško. Nameraval je zasesti Celovec, a ta načrt mu ni uspel. Preprečila ga je nesrečna »politika«. Ko so se pa kasneje le začeli krvavi boji, je tudi Maister odhitel na Koroško, kjer je

pomagal potisniti Nemce na levi breg Drave in še čez. Po teh uspehih je general Maister prevzel poveljstvo nad zasedeno Koroško. Vojaški uspeh pa je uničil nesrečni pobiscit in general Maister se je zopet preselil v Maribor, dokler ni bil imenovan za predsednika razmejitvene komisije med našo državo in Italijo (od l. 1921. do 1923.). Leta 1923. je bil upokojen in kot upokojenec se je stalno naselil v Mariboru, kjer je bil do svoje smrti duša vsega narodnega življenja.

Za svoje zasluge je prejel pokojni general številna odlikovanja: Nj. Vel. kralj ga je imenoval za svojega častnega adjutanta in ga odlikoval z redom sv. Save I. vrste in s številnimi drugimi visokimi redi.

General Maister pa ni bil samo vojak, ampak se je udeleževal že od svojih mladih let kot pesnik. Pod imenom »Vojanov« je priobčeval svoje pesmi v različnih slovenskih književnih listih, pod naslovom »Poezijec« pa je izdal lepo zbirko svojih pesmi.

Velik pa je bil pokojni general Maister kot človek. Bil je v pravem pomenu besede kavalir skozi in skozi, ki je imel vedno čuteče srce tudi za sočloveka. Značajnega, odločnega in doslednega moža, kot jih je danes malo med nami, bo ohranil ves narod v najlepšem spominu!

Kupujmo domače blago!

Precej priznana, čeprav nekaterim ljudem neprijetna resnica je to, da manjka našim ljudem v veliki meri to, kar dela iz človeka šele pravega moža in iz neorganizirane množice šele narod: samozavest in ponos!

Cudno to ni. Naš narod je živel dolga stoletja pod tujimi vplivi in če kje velja izkustvo, da je človek (duševno) plod ne samo lastne narave, ampak tudi tiste okolice, v kateri živi, velja to izkustvo pri nas, ki baš pod vplivom tuje gospode in njenih navad nikdar nismo mogli priti do razumevanja in uveljavljanja samega sebe, ampak smo vedno slepo in kar po opičje posnemali to, kar so prinesli k nam tujci, ki so se pri nas naselili.

Ni še minilo mnogo let, odkar je veljalo pri nas za »nobele«, če je kdo govoril nemško. Tako so namreč govorili med seboj grajščaki in cesarski uradniki tujega nam rodu in vsak do služen vojak, ki je prinesel iz vojašnice s seboj domov nekaj nem. drobtin, je veljal na vasi za nekakega »pol-boga! Prav tako smo posnemali tujce tudi v obleki, v jedi, v obnašanju itd.; svojih domačih navad, svoje domače obleke in svoje jedi pa smo se kar sramovali...

Posledice tega omalovaževanja samega sebe so se kmalu pokazale: domače blago se je moralo vedno bolj umikati tujemu blagu, ki je bilo bolj »imenitno«
kakor domače.

Za domača jabolka in za drugo domače sadje ni nihče več maral, pač pa smo za drag denar prav radi kupovali banane, rožiče, pomaranče in rozine. Našo domačo proseno ali pa

ajdovo kašo so uživali le še hlapci in dekletje in delavci in skromni bajtarji; drugi so hoteli le riž. Nič boljše ni bilo z obleko: naše domače platno iz pristnega lanu se je moralo zaradi »imenitosti«
umakniti tuji bombaževini, ki pa ni vedno najboljše vrste!

Amerikanci in še ponosnejši Angleži so drugačne vrste ljudje: tam hvalijo ljudje samo svoje! Kupujejo pač tudi blago, ki ga sami nimajo doma, ampak v prvi vrsti zahtevajo povsod svoje domače blago. Tako bi moralo biti tudi pri nas — a kdaj bomo to doživeli? Podoba je, da nas bo našega domačega blaga še dolgo sram!

Isto je z našimi obrtnimi in industrijskimi izdelki. Tudi teh ne kupujemo radi, češ, kaj bo domač izdelek, saj naši mojstri ne znajo nič itd. Taki očitki so prav neumestni, kajti tudi večina naših mojstrov, zlasti starejših, se je učila in delala v tujini.

Pritožbe bi bile morda v gotovih sučajih umestne glede cen. Znani so namreč slučaj, da so poskušali in morebiti še poskušajo nekateri podjetniki zlorabiti geslo »Svoji k svojim«
s tem, da zahtevajo za enako blago, kakor nam ga daje tujina, višje cene kakor tujci. Tako postopanje je vse obsodbe vredno, kjer se pojavi; na splošno pa lahko rečemo, da so naši obrtniki danes že toliko izučeni in pametni, da bodo take metode opustili.

Za nas mora torej veljati načelo, da kupujemo predvsem domače blago, ker s tem ohranimo svoj denar doma in pomagamo lastnemu gospodarstvu do večjega razmaha.

Kmetška mladina

Desetletnica našega gibanja in občni zbor

Zveze bo po prijavah sodeč veličastna kmetška manifestacija. Tovariši in tovarišice, pripravljajte se vsi za 8. in 9. september! Vsa navodila sledijo in ravnajte se po njih!

Občni zbor pododbora Zvez kmetških fantov in deklet za krško okrožje

Društva kmetških fantov in deklet krškega okrožja so se zbrala v nedeljo dne 29. julija v Leskovcu na svoj I. redni občni zbor.

Zbor je vodil tov. Tine Horvatič. Po pozdravnem govoru se je spomnil pok. tov. dr. Janžeta Novaka, odličnega borca za kmetško pravico. V kratkih besedah je očrtal njegovo delo za naš mladinski pokret. Vsi navzočni so v počastitev spomina zaklicali svojemu Janžetu trikratni: Slava!

Iz predsednikovega poročila posnemamo, da tudi na našem zgodovinskem Krškem polju vstaja nova generacija, ki hoče z »duha svetlim mečem«, priboriti naši vasi boljše bodočnost. — Pododbor je priredil od ustanovnega občnega zbora do danes 2 tekmi koscev, prvo dne 20. avgusta 1933 na Griču pri Krški vasi, drugo pa letos 3. junija v Leskovcu. Obe prireditvi sta pričali, da se naš pokret širi in pridobiva na članstvu, a tudi na ugledu.

Iz poročila tajnika in ostalih funkcionarjev, ki so podali jasno sliko o delovanju pododbora, je razvidno, da so vsi in vse na svojem mestu in da se zavedajo dolžnosti, ki jih zahteva mladinski pokret.

Društva štejejo danes 123 tovarišev in tovarišic. Pridno se sestajajo ter se urijo v vseh panogah, ki jih predpisujejo naša pravila.

O 10-letnici »Zvez«
je poročal tov. Kronovšek, predsednik Zvez kmetških fantov in deklet. Poudarjal je vrline mladinskega gibanja ter priporočal čim večjo udeležbo na zborovanju v Ljubljani.

Pri volitvah je bil izvoljen sledeči odbor: predsednik Tine Horvatič, župan, Krška vas; podpredsednik Pirc Alojz, Vikre; tajnik Lipovž Peter, učitelj, Leskovec; blagajnik Račič Ivan, Krška vas; odborniki: Ljudevit Kabaj, šolski upravitelj, Ceklje; Žičkar Jože in Mimi, Leskovec, Drašler Dragica, Gorica; Horžen Alojz, Hrastje in Vovk Cene, Leskovec.

Po volitvah se je razpravljalo o udeležbi na kmetškem prazniku, ki ga priredi Dirkalno in jahalno društvo v Krškem 15. avgusta.

Tov. predsednik se je nato zahvalil z lepimi besedami tov. Kabaju Ljudevitu, neumornemu prosvetnemu delavcu za naš pokret, in nato zaključil zborovanje.

Izlet na Triglav

Zveza kmetških fantov in deklet vabi vse tovariše in tovarišice, ki zmorejo in utegnejo, da se udeležijo izleta na Triglav, ki ga napravimo 4., 5. in 6. avgusta. — Odhod iz Ljubljane v soboto 4. avgusta ob 12. uri, prihod nazaj v Ljubljano v ponedeljek ob 20. uri 35 minut.

Izlet ne bo posebno naporen, glavno je, da ima vsakdo podkovane čevlje. Ogladali si bomo slap Peričnik, 7 Triglavskih jezer, največji užitek pa nam bo bajen razgled s Triglava samega. Če vsakdo vzame s seboj nekaj dobre volje, nam bo izlet ostal v trajnem spominu.

Strahovič zločin v Ljubljani

Zavraten umor onemoglega starca — Po samomoru odkrit zločin

Pretekli ponedeljek zvečer je neka dijakinja našla ob Grubarjevem prekopu (del Ljubljane) ženske čevlje in žensko torbico, v kateri je bil poleg nekaj drobnarij tudi listek zagonetne vsebine. Dijakinja je svojo najdbo izročila policiji, ki je najprej ugotovila, da je samomorilka neka Jožefa Cepuder, stara 38 let, stanujoča na Starem trgu št. 19, listek pa je dal policiji povod za nadaljnjo preiskavo, ki je odkrila strašen zločin.

Družinska žaloigra

Na Starem trgu so stanovali v revnem stanovanju skoro 60letni delavec France Serše, potem pa mati Ivanka in njena hčerka 19letna vajenka Francka. V sosednji sobi pa je spala 38letna hči Ivanka in pastorka Franca Seršeta Josipina, ki je bila poročena z nekim Cepudrom, a se je kesneje seznanila z Antonom Rozmanom, ki je Cepudrovo pogosto obiskoval. Tega Cepudra dolži samomorilka, da je ubil ali vsaj pomagal ubiti starega Franceta Seršeta.

Življenje teh ljudi je bilo skrajno žalostno, zlasti pa življenje starega Seršeta. Ta nesrečnež je nekako pred 11 leti zapustil svojo ženo in si je služil svoj kruh po Gorenjskem na kmetih. Na svoja stara leta pa se je vrnil v Ljubljano, brez denarja in brez dela. Le tu pa tam se mu je posrečilo zaslužiti kakšno malenkost. Žena in otroci se zanj še zmenili niso, češ da ga ne bodo redili; naj živi kakor hoče. To žalostno razmerje je poslabševal še alkohol, ki mu je bila žena močno vdana, dočim mož ni pil.

Zločin

Franca Seršeta so zadnjič videli v soboto. Mati Ivanka je bila preko nedelje kot sejmarica na Skaručni, tako da ona pri zločinu ni sodelovala. Pač pa sta bili po njenem povračku obe ženski, mlada Ivanka in Pepca, zelo marljivi in sta pobelili obe sobi s hodnikom vred. Toda starega moža ni bilo nikjer...

Ko je policija pričela zadevo preiskovati, je pač našla sledove krvi pod svežim apnom na

stenah in na dveh sekiricah, a trupla ni bilo nikjer. Zato domnevajo, da je bilo truplo razsekano in vrženo v stranišče!

Iz teh okoliščin se da sklepati, da so zločin izvršili pastorka Jožefa Cepuder in njen ljubavnik Anton Rozman. Policija in sodišče pa nadaljujeta preiskavo z vso odločnostjo, ker so našli v stanovanju tudi nekaj obžganih — bržkone človeških — kosti in še nekaj drugih okrvavljenih predmetov.

Žitne cene

V Zedinjenih državah so te dni žitne cene znatno poskočile. Vzrok dviganju cen je bilo vladno poročilo, ki ceni letošnji pridelek komaj na 450 milijonov meric ali »bušlov«, dočim je znašal pridelek prejšnja leta po 700 do 800 milijonov meric.

Kakor poroča Mednarodni poljedelski urad v Rimu, tudi v Evropi letina ne bo prebogata, ker cenijo množino pridelka le na 400 milijonov stotov, torej za 70 milijonov stotov manj kakor prejšnja leta.

Nastop velesil v Berlinu

Zastopniki Anglije, Francije in Italije so izročili nemški vladi v Berlinu spomenico, kjer zahtevajo:

1. razpust takozvane »avstrijske legije«,
2. obsodbo početja narodnih socialistov (hitlerjevcev) v Avstriji in
3. izjavo, da bo Nemčija ukinila uvoz orožja v Avstrijo.

Nov goriški nadškof

Uradno glasilo Vatikana »Osservatore Romano«
poroča, da je za naslednika pokojnega goriškega nadškofa dr. Sedeja imenovan za nadškofa v Gorici dr. Karlo Margotti, doslej papeški zastopnik za Turčijo in Grčijo.

Moravče. Društvo kmetov fantov in deklet je priredilo v nedeljo dne 29. julija tekmo žanjic, ki je bila za naše kraje z navdušenjem in odobravanjem sprejeta novost. Zato ni čudno, da je prisostvovalo temu slavlju kmetskega dela blizu 1000 ljudi. — Veličastna povorka (jezdci, kolesarji, žanjice, godba, okrašeni vozovi i. t. d.) je krenila iz Moravč v Vrhpolje. Pred tekmo je zbrano množico pozdravil društveni predsednik tov. Lojze Pirnat, nato pa z daljšim govorom župan tov. Ig. Tomc, ki je bodril organizirano kmeto mladino k nadaljnjemu delu. V imenu Zveze je pozdravil tov. Stane Škrabar, ki je podal smernice naših društev in tolmačil način tekmovalstva. Končno je domači pesnik Soteščan z lepo priložnostno pesmijo slavil kmetsko delo, kar je izzvalo veliko navdušenje. — Na veseličnem prostoru — pri gospej Ani Požar, ki je mlademu društvu vsestransko naklonjena — se je razglasil izid tekme. Prvo nagrado je prejela tovarišica Jurjevc Ivanka, drugo tovarišica Cerar Julijana-Stegne, tretjo Mina Cerar-Tustan in četrto tov. Ivana Birk. Tudi ostalih 10 tekmovalk je prejelo male nagrade.

Središče ob Dravi. V nedeljo je priredilo naše agilno Društvo kmetov fantov in deklet svoj 5. kmetski praznik, ki je ob veliki udeležbi občinstva ter tovarišev in tovarišic iz sosednjih občin prav lepo uspel. Točno ob napovedani uri je krenila dolga povorka s konjenico na čelu, godbo, tekmovalci in okrašenimi vozovi na tekmovalni prostor, kjer je nagovoril zbrano občinstvo društveni predsednik tovariš Škorjanec. Za njim je spregovoril delegat Zveze tovariš Tomšič iz Ljubljane, končno pa je tovariš Tomažič povabil vse na prireditev okroglega zбора, ki bo 19. avgusta v Ormožu. Sledila je tekma koscev, pri kateri sta dosegla tovariša Zadavec Jožef in Malec Franc po 30 točk in s tem zasedla prvo in drugo mesto. Nato je nastopilo troje skupin dece v tekmi z obroči. V prvi skupini (starost do 10 let) je bil prvi Podgorelec Karlek, drugi (10 do 12 let) Tomažič Jože in tretji (12 do 14 let) Zerjav Drago. V tekmi ko-

lesarjev na progi Središče—Čakovec—Središče si je osvojil prvo mesto tov. Antonovič Matej s časom 49 min. pred tov. Čurinom Martinom iz Sv. Bolfenka, ki mu je sledil za dolžino kolesa. Po končanih tekmah so bile v dvorani sokolskega doma razdeljene tekmovalcem priborjene nagrade, deca pa je bila poleg nagrad deležna tudi primerne nagovora. Zvečer je društvo priredilo v sokolski dvorani šaljivo enodejanko, pri kateri so igralci in igralke pokazali, da so na odru doma. Sledil je nastop društvenega mešanega zbor, ki je odpel tri pesmi, od katerih je slednjo moral ponoviti. Tudi pevski zbor je dokazal, da ga vodi roka večjega pevovodje. Zleteti bi bilo, da bi nastopil tudi izven Središča. Ob zvokih godbe se je zabava zavlekla dolgo v noč, tako do se je kmetski praznik končal v najlepšem razpoloženju in bo udeležencem še dolgo v spominu.

Ig pri Ljubljani. Kakor smo že poročali v Kmetem listu priredi tukajšnje Društvo kmetov fantov in deklet s sodelovanjem Ižanskega okrožja dne 26. avgusta prvo konjsko dirko. Vsi, ki žele dirkati, naj pošljejo svoje prijave do dne 19. avgusta na društveni odbor. Prijavnina za nečlane, znaša Din 10 za vsakega konja. Podrobne informacije se dobijo pri društvenem odboru.

Lepo uspela tekma žanjic pri Sv. Lovrencu v Slov. goricah. Naše društvo kmetov fantov in deklet se prav dobro razvija. Meseca junija je priredilo svojo prvo tekmo koscev, a 15. julija t. l. je priredilo še z odličnejšim uspehom svojo prvo tekmo žanjic. Tekme so se udeležila tudi tovariška društva iz Središča ob Dravi, društvo Sv. Bolfenk pri Središču, društvo Hajdina pri Ptuj in društvo Sv. Jurij ob Ščavnici.

Zbrano občinstvo je pozdravil tovariš društveni predsednik Franc Holc. Za tem je tov. Joško Tomažič iskreno čestital slavnostni prireditvi. Nadalje je tov. Vlado Kreft orisal namen tekme žanjic ter poudarjal važnost kmetskega udejstvovanja za naša kmetska dekleta.

Nato so se zablistali srpi naših pridnih

deklet. Prvenstvo si je priborila z 22 točkami tov. Julika Šek in prejela za to lepo nagrado. Tovarišici prvakinji in ravnotako ostalim trinajstim tekmovalcem iskreno čestitamo!

Ižansko okrožje. Zastopnice tukajšnjih društev so sklenile na svoji seji, ki se je vršila v nedeljo dne 29. t. m. da priredijo na Igu gospodinjski tečaj za konserviranje in vkuhanje sadja in zelenjave. Tečaj se bo vršil od 19. do 26. avgusta.

Dekleta, ki se žele udeležiti tečaja, naj se prijavijo pri svojih društvih.

Sv. Lenart nad Laškim. Društvo kmetov fantov in deklet v Sv. Lenartu nad Laškim javlja, da priredi 12. avgusta ob pol 3. uri popoldan veliko tekmo koscev, s sledečim dnevnim redom: Povorka otvori godba, za njo govorniki, na to kosci, za njim konjenica in vozovi s fanti in dekleti, ki izvršujejo na vozovih razna kmetska dela. Na dostopnem mestu otvoritveni pozdrav in govori. Po končanih govorih se začne tekma koscev in razdelitev nagrad. Nato prosta zabava. Na predvečer 11. avgusta ob pol 10. uri zažiganje kresa, streljanje s topiči, spuščanje raket in godba. Prijatelji kmečkoga pokreta, 12. avgusta vsi v Sv. Lenart. V slučaju slabega vremena se tekma z veselico preloži na 19. avgusta z istim sporedom.

Utrinki

Pravilno vzgojen in resnično izobražen človek ne izrablja tvornih sil drugih ljudi v svojo korist, ampak jih vzgaja za trajno skupno delo za občno blaginjo.

Kdor hoče poznati velikost kakega predmeta, ne sme meriti njegove sence od nizkem ali visokem stanju solnca, ampak mora meriti predmet sam.

Zmagoslavje je le tedaj veselo, kadar je bila poražena krivica; žalostno pa je, kadar pod njim ječi podlegla pravica.

Zenitev je podobna igranju v loteriji: mnogo stav, pa malo dobitkov.

Dr. J. Rosina:

Dr. Janžetu Novaku v spomin

Dragi Janže!

Naj Ti napišem par besed vsaj na oni svet v spominsko knjigo. Kdo bi si bil mislil, da nas boš tako naenkrat zapustil. Ne morem si misliti, kako da nas danes že gledaš z daljave prečiščen, nedotakljiv, izmirjen vseveden in vse-razumevajoč od onkraj reke pozabljenja.

Saj to Ti ni tako nikakor pristojalo. Ti si bil kakor italijanski kondotiere iz srednjega veka. Neustrašen, borben, nagel in odkrit. Imel si svoje ljudi in to so bili bojni tovariši — več še kakor prijatelji. Čudil sem se Ti že tolikokrat, da si zmogel zbrati okoli sebe krog tako borbenih in mladih inteligentov. To je bil čas Tvoje osebnosti.

Kajti Ti si bil osebnost. Original, ki je edinstven, ki vznikne in ugasne toda, ki je že samo s svojo pojavo obogatil. Toliko, tako ogromna večina med nami, ki so povprečniki, ki zavidajo, ki se kopljejo do pozicij, ki opravljajo in jadu-kujejo, ki bodo vredni državljeni in dobri uradniki.

Ti pa si bil rojen puntar. Kolikokrat se Te spominam, vidim Tvoje naježene lase, ki se niso nikdar hoteli udati uglajenosti urejene frizure; kakor da so tip trdovratnosti in borbenosti. Ti si bil tipičen napadalec.

Kakor, da je bila v Tebi volja do tragičnosti. Če bi bil uglajen, če bi bil pretehtovalec, če bi poznal distanco — kako dolgo bi še lahko živel. Tako pa si tako mlad moral ugrizniti v travo; kakor da si to storil iz jeze in nepomirljivosti. Da bi znal čakati; mnogokaj bi dočakal. Toda čakanje in starost nista bila v Tvoji naturi in tako si ugasnil kakor se zvezda utrne.

Tvoje življenje dragi Janže in čeprav mi je tuje, je bilo vredno živeti. Danes ko Te ni več,

vidim v Tvojem žalostnem koncutakonarejenem, tako izsiljen zaključek usode, da sem zaprepasčen. Kakor da Ti je bila od vsega začetka dana ta pot in odmerjen njen začetek in konec; Ko se je edinstvenost Tvojega značaja zalesketala, se je tudi že izčrpala. Takim ljudem kakor si Ti, Janže, morda res ni sojeno dolgo živeti.

Kako si bil pravzaprav nepraktičen. Niti enkrat v letih, ko sva se poznala in govorila o vsem mogočem, mi nisi povedal, da si Preporodovec, da si prečepel tri leti z Endliherjem v graških ječah in stal pred vislicami za našo stvar. Into v času, ko so Te zmerjali za temni element in ko se je prej kedaj tako sumljivo jugoslovanstvo tako bohotilo in ko se je toliko kričalo o edinolegitimiranosti slovenskih državo-tvorcev. Ti pa si imel legitimacijo v žepu, pred katero bi obledeli Tvoji obrekovalci in se niti spomnil nisi nanjo!

Danes vidim, da značaji kakor si Ti, dajejo šele narodu vsebino in pravico do življenja. Že samo s tem, da jih je rodil, dokazuje, da je življenja vreden. Taki značaji mu šele vžive megleno sliko in izrišejo ostrino reliefa.

Kako malo imamo Slovenci iniciativnih ljudi. Kako nam primanjkuje politične fantazije. Danes Ti lahko povem, Janže, da sem Te občudoval, v kako široke kroge so segale Tvoje misli, kaka obzorja si zamogel obseči. Jaz sem pridobil, če sem se razgovarjal s Tabo; in po tem edino mi je soditi vrednost človeka. Ti si bil izmed redkih, ki so lahko porajali sami iz sebe, originarno in intuitivno. V tem pa je pogoj in jamstvo vodje in državnika.

Ta poglavitni pogoj si imel; zato je Tvoja smrt izguba ne le za nas ožje Tvoje tovariše, temveč za ves narod. Zato je tako žalostno, da je omagala tolika latentna energija. Vsi smo za nekaj revnejši postali.

Kljub vsemu pa si nekaj trajnega le dose-gel, kar tudi čas ne bo izbrisal.

Ti si bil prvi, ki je pri nas pokazal na slovenskega bajtarja, na kmeta delavca in agrarnega interesenta. Ta slovenski bajtar, najemnik, ta mali človek, zaostal fizično, kulturno in moralno, politično neaktiviziran in pritlačen, ta se je ob Tvojem klicu zganil. Prvič v naši zgodovini. Šele sedaj je začel premišljati. Cel nov stan, po številu večina prihaja oprezno in bo-ječe na pozornico našega javnega življenja.

Ta stan, na katerem lahko res z žalostjo še danes študiramo neposredno posledice fevdalizma in materialne odvisnosti, se probuja v življenje. Samo s tem že pa dobivajo perspektive slovenskega kulturnopolitičnega življenja čisto nove konture in njega razvoj danes še nepredvidljive, komaj zaslutene možnosti.

To je, Janže, Tvoja zgodovinska zasluga, ki Ti je ne bo mogel odreči nihče. S tem si prinesel nov pogled v naše javno življenje in nas vse obogatil.

Mi smo vsi radi gospodje, Janže. Tudi naš samostojni kmet hoče biti in je po svoji duši gospod. Ti pa si stopil k temu res ponižanemu, nerazvitemu res revnemu človeku. Začudil sem se, ko sem slišal, da si doma iz kmetije; koliko resnično socialnega čuta je moralo biti v Tebi, da si našel srčen kontakt s slovenskim bajtarjem!

Bodi kakorkoli.

Bodi, da si bil preveč trdoglav, preveč agresiven, da si se prehitro skregal in premalo znal počakati. Eno je gotovo. V Tebi smo izgubili Slovenci mladega, iniciativnega inteligentnega kulturnega borca. Borca, hi je imel po svojem znanju in po originarnosti svojega značaja pravico soodločevati o usodi svojega naroda.

Zato je tragično, da si odšel prezgodaj

Novice

★

Ban dr. Marušič je prekinil svoj dopust in zopet prevzel svoje posle.

Posojilo hmeljarjem v Savinjski dolini. Privilegirana agrarna banka je na svoji seji dne 20. julija t. l. dovolila posojilnici v Zalcu skupni kredit v znesku 1 milijona dinarjev. Iz tega zneska bo posojilnica dajala hmeljarjem kratkoročne kredite. Posojilo je bilo dovoljeno zlasti na podlagi stvarno utemeljene potrebe in po krepkem zavzemanju za hmeljarje od strani odbornika PAB tov. Iv. Ažmana. Okolnost, da je posojilnica lanskoletni kredit v celoti vrnila še pred rokom, je predlog Ažmana močno podkrepila.

Svečan pogreb generala Maistra. Truplo na svojem letovišču na Uncu pri Rakeku umrlega generala Maistra so pripeljali skozi Ljubljano v Maribor pretekli petek. V Ljubljani se je avtomobil s krsto pokojnika ustavil pred uršulinsko cerkvijo, kjer je cerkvene obrede opravil škof dr. Rožman v navzočnosti zastopnikov oblasti in najodličnejšega občinstva. V Mariboru pa je bil svečan pogreb v soboto. Pogreba, ki ga je opravil mariborski škof dr. Tomažič s številno asistenco, se je udeležilo nad 25.000 ljudi iz mesta in okolice.

Mati utonila pri reševanju otroka. V vasi Loka pri Novem Sadu je padel sinček 36-letne Katarine Atanackovič v jamo, polno vode. Mati je skočila za otrokom v vodo in začela ob enem klicati na pomoč. Ljudje so otroka rešili, mati pa je utonila.

Požar v Božakovem v Belokrajini bi bil pretekli teden kmalu uničil celo vas. Gasilcem pa se je z velikim naporom le posrečilo ogenj omejiti. Ogenj je bil, kakor pravijo, podtaknjen.

Ponarejevalec denarja pod ključem. Na Krki so prijeli orožniki te dni nekega D., ki je bil osumljen tatvine moke. Pri hišni preiskavi pa so našli pri njem tudi modele za ponarejanje kovancev po 50, 20 in 10 dinarjev. Ponarejevalca so zaprli.

Obmejni stražniki so obstrelili pri St. Ilju 26-letnega Franca Baumana iz Kugelberga, ker se na poziv straže ni ustavil.

Svoj muzej si bo ustanovila ljubljanska mestna občina. V ta namen je občina kupila nekdanjo Auerspergovo palačo od banske uprave.

Ne sreča 12 sejmarjev. Na sejem v Semiču se je odpeljalo iz Novega mesta in okolice 24. t. m. 12 sejmarjev z avtomobilom. Avtomobilu pa so pri nekem klanou odpovedale zavore. Nekaj sejmarjev je poskakalo iz drvečega voza; ti so vsi več ali manj poškodovani. Brez poškodb pa so ostali oni, ki se ostali v vozu, za kar se imajo zahvaliti samo spretnosti šoferja Stanka Trošta.

Zaradi bolezni se ni moglo poročiti v Zagrebu 10 ženinov, ker niso dobili zdravniškega spričevala, kakor ga predpisuje novi zakon o pobjanju spolnih bolezni.

Dve nesreči. 42-letnega posestnika Ivana Čudna iz Dragomera je brcnil konj v trebuh, da so ga morali oddati v bolnišnico. — Posestnik Anton Urbanja iz Kokošenj se je ponesrečil s kolesom in je dobil težke poškodbe po vsem telesu.

Tako je, kakor smo rekli. Ko so objavili povišanje carine na kavo, smo mi prerokovali, da bodo ljudje pili manj kave in da ne bo državna blagajna s to podražitvijo nič pridobila, ampak da bo izgubila. In res kaže najnovejša statistika znatno zmanjšanje uvoza kave: letos smo uvozili kave le 287 vagonov, predlanskim pa še 376 vagonov!

Hud vihar v Mariboru. V nedeljo popoldne se je vtila nad Maribor huda nevihta s silnim viharjem, ki je razkrival strehe in lomil drevje ter povzročil veliko škodo zlasti po vrtovih. Nevihta je trajala dobre pol ure, potem pa je zopet posijalo sonce.

Posurovelost. Nekje pri Konjicah so neznani suroveži hoteli ustaviti avtomobil, s katerim se je vozil neki trgovec iz Čakovca domov na Bled, s strehi. Sreča je bila, da niso zadeli nič. Suroveži zaslužijo občutno kazen.

Dobër tek imajo Mariborčani. Pojedli so namreč lani 3.746.786 kil mesa — na enega prebivalca pride na dan skoraj 30 dek! — in 4 milijone 200.000 kil kruha. Vseh živil so pojedli za več ko za 50 milijonov dinarjev.

Neznano utopljenko so potegnili orožniki iz Save pri Rajhemburgu. Ženska je stara okoli 30 let. Na robcu so našli ušite črke »M. T.«

Iz zapora je pobegnil Karol Kokalj, ki je bil zaradi tatvine zaprt na okrajnem sodišču na Brdu.

Občinske volitve v Trbovljah. Pri občinskih volitvah v Trbovljah je dobila lista g. Klenovška 1575, lista g. Korena pa 842 glasov.

Tri pare volov so zaplenili obmejni stražniki pri Sv. Kungoti tihotapcem, ki so hoteli vole prodati v Avstrijo.

Za 10 milijonov dinarjev škode je napravila nevihta, ki je divjala pretekli ponedeljek nad Halozami. Uničen je skoro ves vinski pridelek, pa tudi drugi poljski pridelki so trpeli, zlasti koruza.

V živinskem hlevu zaprt otrok. Zakonca H. v Slapah pri Sv. Barbari v Halozah sta imela svojega baje slaboumnega 11-letnega sina Jakoba zaprtega v hlevu. Orožniki, ki so za to zadelo zvedeli, so res našli otroka v hlevu popolnoma zanemarjenega in polnega krast in mrčesa. Orožniki so žalostni slučaj ovadili sodišču.

Kathreiner Kneippova sladna kava je s svojo kakovostjo in izdatnostjo nenadkriljival Pazite na tovarniški znak!

Prijet tat. 17. julija so neznani zlikovec vlomili v občinsko blagajno v Sevnici. Orožniki so sedaj dognali, da so vlomili trije »znanci« policije: neki Mlakar iz Štajerskega, neki Braljak iz Bosne in neki Pržič iz Dalmacije. Pržič se je pojavil pred nekaj dnevi tudi v Šmartnem pri Litiji, kjer je ukradel aktovko iz avtomobila trgovskega potnika Svoleta z vsebino 8000 Din. Pržiča je pa prijela ljubljanska policija takoj po njegovem prihodu v Ljubljano.

Mati predsednika vlade g. Uzunovića je umrla te dni v Nišu v visoki starosti 90 let. Bila je najstarejša meščanka v Nišu. Do vojne je živela srečno v krogu svoje družine: imela je 6 sinov in dve hčerki, ob koncu vojne pa ji je umrl mož in samo dva sina sta še ostala. Blago ženo bodo vsi omenili v častnem spominu.

Gospodarstvo

O gnojenju in rastlinskih hranilih

Vsakemu kmetovalcu je znano, da daje zemlja po večkratnih žetvah vedno manjši donos in to zato, ker odnašamo z žetvijo istočasno iz zemlje hranila, ki bi naslednji posetvi bila lahko v korist, v resnici pa je vedno manj hranil in tudi manj donosa.

Vpliv ogljikove kisline, kisika in vode v zvezi z obdelovanjem in delovanjem živih organizmov (mikrobov in višjih rastlin) povzroča, da se neprestano odvajajo raztopljene spojine iz neraztopljivih kamenih drobcov v zemlji in to potom razkrajanja. Iz kamna postaja nenehoma drobna (zdrobljena) gruda, v kateri se nahajajo hranila; vendar je ta količina premajhna, da bi zamogla posetev donošati zadovoljiv donos.

Z ozirom na dosežanje ugotovitve je naša želja, da dobimo primeren donos, če pa hočemo to doseči, moramo gnojiti, t. j. mi moramo povrnila zemlji ona hranila, ki so jih prejšnje posetve odnesle. V resnici, del hranil nadoknadimo z dobrim obdelovanjem, po starem izreku iz prakse: dobro obdelovanje je polovica gnoja, toda obdelovanje brez gnojenja ne prinaša kmetovalcu pod nobenim pogojem koristi.

Da vemo, katera hranila so zemlji potrebna, jih hočemo vsaj v glavnih obrisih na tem mestu predelati in posamezne važne točke posebno podčrtati.

V rastlini se nahaja precejšnja količina vode (70% od celotne težine), radi tega je voda glavni sestavni del rastline. Če se rastlina posuši, dobimo potom analize organske (ogljik, vodik, kisik, dušik) in mineralne snovi, ki tvorijo pepel, namreč rastlinski. V tem pepelu se nahaja: fosforjeva kislina, kalij, apno, kremenova kislina, žveplena kislina, magnezij, natrij in železo.

Vse te spojine mora rastlina vzeti ali iz tla ali pa iz zraka. Iz zraka dobiva direktno kisik in ogljikovo kislino, vsa ostala hranila (pa tudi dušik, ki ga je precej v zraku) pa srka iz zemlje s pomočjo korenin. Da se zamore rastlina posluževati omenjenih hranil, se morajo ona nahajati v grudi v taki obliki, da so docela sprejemljiva.

Vsa zgoraj omenjena hranila niso enako potrebna za rastlinski razvoj, temveč razlikujemo neobhodno potrebna in koristna hranila. K neobhodno potrebnim hranilom spadajo: žveplo, železo, apno, magnezij, fosforna kislina, kalij, dušik, kisik, vodik in ogljik; koristna hranila pa so: kremenova kislina, klor in natrij. Končno moramo pripomniti, da so hranila lahko tudi škodljiva, če se nahajajo v preveliki količini v zemlji.

L. J.

Prosveta

Kmetijska šola na Grmu

Na banovinski kmetijski šoli na Grmu pri Novem mestu je za novo šolsko leto, ki se prične 15. septembra, praznih še nekaj mest, zato se podaljšuje rok za vlaganje prošenj do 15. avgusta t. l.

Vsi učenci stanujejo v zavodu (internatu), kjer imajo vso oskrbo. Sprejmejo se pridni, dovolj nadarjeni sinovi kmečkih staršev, ki bodo ostali po končanem šolanju na kmetiji.

Lastnoročno pisane prošnje, kolkovane z Din 5.—, je poslati ravnateljstvu banovinske kmetijske šole na Grmu pri Novem mestu.

Prošnji je priložiti: krstni list, domovnico, zadnje šolsko spričevalo, spričevalo o nravnosti pri onih prosilcih, ki ne stopajo v zavod neposredno iz kake druge šole, izjavo staršev, odnosno varuha (kolek 2 Din), s katero se zavežejo plačati stroške šolanja, obvezna izjava staršev

ali varuha (kolek 2 Din), ki reflektirajo na banovinsko ali kako drugo štipendijo iz javnih sredstev, da bo njih sin ali varovanec ostal pozneje na domačem posestvu, v nasprotnem primeru pa da povrnejo zavodu prejeto podporo iz javnih sredstev. Navesti je tudi točen naslov in zadnje pošto.

Starost najmanj 16 let in z dobrim uspehom dovršena osnovna šola.

Pri vstopu v šolo napravijo učenci kratek sprejemni izpit iz slovenščine in računstva, katerega so oproščeni absolventi dveh ali več razredov meščanske šole ali kake nižje srednje šole. Hkrati se preišče njih zdravstveno stanje po zdravniku zavoda.

Oskrbnina znaša do preklica od 25 do 300 dinarjev mesečno po premoženjskih razmerah prosilca in se plačuje mesečno naprej. Prosilci za banovinsko znižano mesto morajo priložiti davčno ali občinsko potrdilo o velikosti posestva in izkazilo o višini letnih davkov z navedbo družinskih in gospodarskih razmer. Obenem pa

naj zaprosijo za podporo še sreski kmetijski odbor. Izkazilo o višini prispevka kmetijskega odbora je priložiti prošnji.

Drž. nižja gozdarska šola v Mariboru

Šolsko leto 1934/35 — na drž. nižji gozdarski šoli v Mariboru bo pričelo dne 1. oktobra 1934. Sprejemali se bodo nanovo samo gojenci za enoletno šolo. Za sprejem v to šolo je potrebna z dobrim uspehom dovršena osnovna šola. Oni kandidati, ki bodo sprejeti, bodo morali s sprejemnim izpitom dokazati, da imajo znanje v osnovnih šolskih vedah.

V to šolo se bodo sprejemali predvsem sinovi malih in srednjih gozdnih posestnikov, ki ostanejo doma kot gospodarji, in potem tudi oni kandidati, ki imajo že nekaj gozdarske prakse.

Kandidati, stari izpod 16 let in nad 24 let se ne bodo sprejemali.

Šola je združena z internatom. Oskrbnina za internat znaša mesečno Din 500.—. Pridnim in ubogim prosilcem se bodo dovolila po možnosti do polovice prosta mesta.

Prošnje je vložiti do 15. septembra t. l. pri upravi šole, ki daje vsa potrebna pojasnila.

Pravilno kolkovanim lastnoročno pisanim prošnjam je priložiti: a) krstni list; b) domovnico; c) zadnje šolsko izpričevalo, odnosno odpustnico; č) npravstveno izpričevalo za one prosilce, ki ne prestopajo neposredno iz kake šole; d) zdravniško izpričevalo, s katerim je dokazano, da je prosilec telesno in duševno sposoben za gozdarsko šolo; e) izjavo staršev, odnosno varuha, s katero se zavežejo plačevati stroške šolanja.

Sreski kmetijski odbor v Novem mestu bo podprl letos z denarnimi podporami kmetiske fantje in dekleta iz sreza, kateri nameravajo posečati Kmetijsko šolo na Grmu in gospodinjsko šolo na Mali Loki. Prošnje za podelitev podpor je poslati do 15. avgusta na Sreski kmetijski odbor v Novem mestu.

Razno

Solnčarica

Poleti se prav pogosto pojavljajo slučajni solnčarice, ki pa nastopa lahko v najrazličnejših oblikah.

Solnčarica se pojavi rada pri ljudeh, ki na solncu naporno delajo, a težkega dela niso vajeni. To se rado dogaja mladim vojakom pri napornih marših poletij. Kolikor bolj vlažen je zrak, toliko večja je nevarnost solnčarice, ker se človek v vlažnem zraku ob sopari težje poti kakor v suhem zraku.

Solnčarica se pričinja s hudim glavobolom, in če ne pride kmalu pomoč, se zgrudi človek nezavesten na tla. Telo se zvija v krčih, zobje so stisnjeni, koža postane neobčutljiva in dihanje je težko.

Na drug način se javlja solnčarica s silnim ptenjem. Bolnik postaja vedno bolj bled, ustnice postajajo višnjeve, oči se izbulijo, žile se nabreknejo, dihanje je mirno, ampak vedno slabotnejše, dokler se človek ne zgrudi.

Najhujše pa je, če začne človeka mučiti nenadoma silna žeja, na kar pade bolnik v nezavest, ki traj lahko več dni in se konča s smrtjo, ne da bi se bolnik zopet zavedel.

Vzroki solnčarice še niso natančno znani, verjetno pa je, da jo povzročijo kemični solnčni žarki.

Kot dobro sredstvo proti solnčarici priporočajo vsled tega podlogo iz rdečega blaga na pokrivalih, ker rdeča barva kemične solnčne žarke odbija.

Črni Mesija

Brezposelnost je tudi v Ameriki velika. Kaj se pravi biti tedne in mesece brez zaslužka, je skusil tudi zamorec Enerton Gill, ki je bil nekaj let kot vratar v neki veliki tovarni čokolade zaposlen, a lepega dne odpuščen iz službe. Ko je ugibal, kako bi zopet prišel do kruha, je prišel na »srečno« misel, da bi ustanovil novo vero, kar se v Ameriki dogaja vsak dan. Mož je res ustanovil novo vero in začel pripovedovati svojim rojakom, da ga je sam Mojzes izvolil za »velikega Mesijo«, ki bo zdravil slepe in hrome. Ljudje so kmalu začeli prihajati v njegov »tempel«, kjer so se morali podvreči različnim ceremonijam. Nekateri so trdili, da so res ozdravili in to je zamorčev sloves še bolj dvignilo. Nekega dne pa je prišla k njemu tudi neka »bela« Amerikanka, kateri je računal en dolar za zdravljenje. Ta račun pa je bil povod, da je moral mož pred sodišče zaradi mazaštva. Kakor hitro pa so ljudje iz časopisov izvedeli za zamorskega čudodelnika, so začeli trumoma vreti k njemu, tako da je z lahkoto plačal od prostovoljnih darov 500 dolarjev denarne kazni in danes mož prav dobro živi.

Ko prečitaš Kmetijski list, da ga prečitaš tudi sosedu in mu priporočaj, da si ga naroči. Celoletna naročnina znaša samo 30 dinarjev.

Zastopniki velikih in malih sil pri konferenci za odpravo korupcije v državah srednje Evrope.

Po svetu

800 ljudi je umrlo zaradi vročine pretekli teden v Zedinjenih državah.

Strašna letalska nesreča v Nemčiji. Švicarsko potniško letalo »Curtiss-Condore« je pretekli petek pri mestecu Tuttlingen padlo iz višine 1000 metrov na tla. Letalo se je popolnoma razbilo, 12 oseb pa je bilo mrtvih.

Najmočnejše letalstvo si hočejo zgraditi Zedinjene države. Tako je sklenil odbor za oboroževanje in vse kaže, da bo vlada ta sklep odobrila.

Zloglasnega ameriškega bandita Dillingerja, ki je po mili volji plenil banke in veletrgovine, je policija ustrelila v Chicagu, ko je ravno zapuščal neki kino. Izdala ga je neka ženska, ki je dobila od policije 15.000 dolarjev nagrade.

Nad 1100 novih doktorjev vseh vrst je preteklo šolsko leto zapustilo dunajsko vseučilišče. Lepo število novih doktorjev so dala seveda še druga avstrijska vseučilišča. Vprašanje pa je, kje bodo vsi ti doktorji našli zaposlitev in kruh. Čudno torej ni, če se javljajo prvi in pristni doktorji na Dunaju za službe sprevednikov na cestni železnici!

Žuželke naj rešijo kanadske gozdove. Obširnimi gozdovom v Kanadi grozi velika nevarnost zaradi nekega mrčesa, ki dela veliko škodo zlasti smrekam. Angleški učenjaki pa so dognali, da žive v vzhodni Evropi žuželke, ki ta mrčes uničujejo. Iz Kanade je res odpotovalo več profesorjev v neko vas na Ogrskem, kjer so nabrali nad 300.000 teh žuželk in jih vzeli s seboj, da jih spuste v Kanadi nad škodljivo mrčes.

61.000 glav živine so postrelili doslej ameriški pastirji (»kovboji«) v državi Teksas zaradi silne vročine. Na dan pobijejo do 1000 glav. Če bo vročina še kaj časa trajala, bodo izvozili iz Teksasa nad 1 milijon živine.

Pasja kri kot zdravilo. Znano je, da vbrizgavajo dandanes zdravniki bolnikom, če je treba, sorodno kri drugih ljudi, da rešijo bolnika smrti. Ruski zdravniki pa so poskusili vbrizgavati bolnikom pri nekaterih boleznih tudi pasjo kri in to, kakor poročajo, z odličnimi uspehi.

Najdražji slamniki na svetu ima Amerikanec Viljem Leeds. Ta mož je »napovedovalec« pri neki radijski oddajni postaji. Svojega slamnika ni dal nikdar iz rok, tudi pri svojem poslu ne. Ko pa je nekoč oddajal v radiopostaji svoje predavanje neki znameniti ameriški učenjak, ga je prosil Leeds za njegov lastnoročni podpis, ker pa ni imel papirja pri roki, mu je pomolel slamniki s prošnjo, naj se podpiše kar na slamniki. Ta dogodek je napotil Leedsa, da si je poiskal za svoj slamniki še toliko podpisov slavnih mož, kolikor je šlo nanj. Slamniki ima danes zaradi teh podpisov veliko vrednost in Leeds ga je dal zavarovati za 15.000 dolarjev.

Kmetijska posojilnica ljubljanske okolice

reg. zadruga z neomejeno zavezo

v Ljubljani, Tyrševa (Dunajska) cesta 18 (v lastni palači)

obrestuje vse hranilne vloge po najugodnejši obrestni meri in brez vsakega odbitka

Tekom 51 letnega poslovanja so hranilne vloge narastle na nad Din 230 milijonov izkazane rezerve znašajo " " 10 "

Poleg lastnega premoženja jamči za varnost vlog nad 6.500 zadrugarjev neomejeno z vsem svojim premoženjem, kar predstavlja milijardno jamstvo in popolno varnost vseh vlog

Sejmi

6. avgusta: v Dolah pri Litiji, Trbovljah, Loki pri Zidanem mostu, Krki, Ptuju, Lembergu, Črni, Gori pri Ribnici, Krašnji, Vrhovcu, Celju, Martjancih.
7. avgusta: v Ptuju, Dol. Lendavi, Draškovecu.
8. avgusta: na Studencu pri Krškem.
9. avgusta: v Žužemberku, Radečah pri Zidanem mostu, Vel. Slevci pri Vel. Laščah, Ljutomeru, Turnišču.
10. avgusta: v Dvoru, Rovtah, Dobu, Železnikih, Kamni gorici, Igu, Travi, Podčetrtku, Sv. Lovrencu na Temenici, Lučah, Brežicah, Gor. Radgoni, Sv. Barbari, Sv. Mariji v Jarenini,

Sv. Lovrencu na Ptujem polju, Trbovljah, Sv. Lovrencu v Puščavi, Slov. gradu, Razkrižju pri Ljutomeru, Cirkovljanih, Racki, Kaniži.

11. avgusta: Senožečah.

Valute

1 ameriški dolar	Din	33-90
1 nemška marka	Din	13-20
1 švicarski frank	Din	11-10
1 angleški funt	Din	172-—
1 francoski frank	Din	2-25
1 češkoslovaška krona	Din	1-42
1 italijanska lira	Din	2-92

Tem kurzom, ki veljajo za čas od 15. maja 1934, se mora do nadaljnje odredbe dodati še 28% na ime »prima«.

Avstrijski šiling v privatnem kliringu 8-60 dinarjev.

Radio

Nedelja, 5. avg.: ob 9.15: Reportaža sokolskega spreveda iz Zagreba — ob 16: Reportaža II. sokolske javne telovadbe iz Zagreba.

Ponedeljek, 6. avg.: ob 19: Ob 15 letnici osvobojenja Prekmurja II. (V. Novak) — ob 19.30: Zdravniška ura (dr. Bogomir Magajna).

Torek, 7. avg.: ob 19.30: Milijonska posojila (Mikl Pikel) — ob 20: Stritar Bogdana poje ciganske pesmi. Vmes harmonika solo, g. Magister.

Sreda, 8. avg.: ob 19: Bajeslovje naših slovanskih pradedov (Fr. Terseglav).

Četrtek, 9. avg.: ob 19: Nekaj zabavnega Vam bo povedal Mirko Kunčič.

Petek, 10. avg.: ob 19.30: Po loškem gospodstvu (Ante Gaber).

Sobota, 11. avg.: ob 19.: Koroška ura (gospod Möderndorfer) — ob 19.30: Zunanji politični pregled (dr. Jug).

ZAHVALA

Težko nas je zadela nenadna izguba našega predobrega in nenadomestljivega tatička, sina, brata itd.

dr. Janžeta Novaka

V veliko tolažbo nam je bilo odkritosrčno sočustvovanje brezštevilnih pokojnikovih prijateljev, tovarišev in znancev, ki so mu tudi požrtvovalno priskočili na pomoč že ob nastanku bolezni, poskrbeli za njegov prevoz v domači kraj, ter nam pomagali, da je bila pokojnikova zadnja pot nad vse lepa in častna; iskreno se jim za to zahvaljujemo. Posebej izrekamo prisrčno zahvalo gg. govornikom za v srce segajoče poslovilne besede, Bežigraskemu pevskega društva in pevskega zboru tovarišev iz Beričevega za krasne žalostinke, številnim darovalcem krasnih vencev, vsem ustanovam in organizacijam, ki so počastile pokojnika na njegovi zadnji poti korporativno oziroma po svojih delegacijah ter končno vsem, ki so ga spremili k večnemu počitku.

Ponovno vsem — tisočera hvala!

Žalujoči ostali.

TISKOVINE

vseh vrst: trgovske, uradne, reklamne, časopise, knjige, večbarvni tisk hitro in poceni!

TISKARNA MERKUR
LJUBLJANA, GREGORČIČEVA št. 23
Tel. 25-52. Telegram: Tiskarna Merkur.

Kreditni zavod za trgovino in industrijo**Ljubljana**

Prešernova ulica števil. 50 (v lasnem poslopiju)

Brzjavke: Kredit Ljubljana - Telefon števil.: 37-83, 37-84, 37-85; interurban: 37-81, 37-82

PETERSON INTERNATIONAL BANKING CODE

Obrestovanje vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valuf, borzna naročila, predujmi in krediti vsake vrste, eskompt in inkaso menic ter nakazila v tu- in inozemstvo, safedeposit i. t. d.

DENAR naložite najbolje in najvarneje pri domačem zavodu

KMETSKE HRANILNI IN POSOJILNI DOM

reg. zadr. z neomejeno zavezo

v LJUBLJANI, Tavčarjeva (Sodna) ulica št. 1

Telef. št. 28-47. Rač. pošt. hran. št. 14.257. Brzjavi: „Kmetzki dom“. Žiro rač.: Narodna banka

VLOGE na knjižice in tekoči račun obrestuje po 4%, brez odpovedi, po 5%, pri tromesečni odpovedi. — JAMSTVO ZA VLOGE presega večkratno vrednost vlog. Strankam nudi brezplačno poštne položnice za nalaganje denarja. Vložne knjižice drugih zavodov sprejema brez prekinjenja obrestovanja. — POSOJILA daje na poroštvo, na vknjižbo in na zastavo premičnin in vrednostnih papirjev in v tekočem računu pod najugodnejšimi pogoji. **BLAGAJNIŠKE URE:** Ob delavnikih od 8—12¹/₂, in od 3—4¹/₂, 'e ob sobotah in dnevih pred prazniki od 8—12¹/₂, ure.

Podružnici: KAMNIK — MARIBOR

Stanje vlog: Din 35.000.000— . Rezerve Din 1.200.000— .